

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nova prikazen, žalostna prikazen.

Kakor so sedaj po svetu razmere, ne taji, da so javni listi moč, velika moč, kateri se klanja svet in njej se ne more človek iz lehka odtegniti, kajti prej ali slej ga imajo listi v svoji oblasti, če že to hoče ali noče. Zato pa srečno ljudstvo, ki ima dobre liste in jih tudi lepo podpira vsak izmed ljudstva, kakor že to more, ali da jih bere ali pa da piše za-nje ter tako pomaga svojim rojakom, da ne zaostanejo v rečeh, ki jih on ume bolj, kakor oni. Tako tudi dela vsak rodoljub, če mu ni rodoljubje samo ime brez pomena ali pa, kar se tudi godi sem ter tje, molzna krava.

V tem pa ne pride toliko na število listov, marveč na načela, za katera se list trudi in jih zato zagovarja v svojih predalih. Kolikor mi sodimo, bolje je tu malo število listov pa za to več bralcev in več sodelalcev. Žal, da je, ne rečemo, pri nas, pri slov. ljudstvu ravno gledé na to veliko greha, pa toliko je gotovo, da ne storé prav ti, ki jim pomaga more biti ta ali drugi list na vrh, po navadi ničesar za list, ampak ga pusté delati za-nje, sami pa mu še — v zahvalo — postavijo, če na to pride, lahke vesti, kakor se pravi, obe nogi, ne meneč se za to, kar kje pride iz tega. To pač ni lepo nikjer in mi zato radi vzprejmemo in z veseljem pozdravimo vselej novega sodelovalca, če je tudi v vrsti naših nasprotnikov, more biti celo pri naši prijateljci v poštnih ulicah v Mariboru. Ta namreč, „Marburger Zeitung“, je dobila v svoji zadnji številki novega sodelovalca in nje urednik ga je bil z nami vred vesel, kajti odkazal mu je na prvi strani mesto, naj se predstavi svojim bralcem, kolikor je mogoče, v lepi podobi.

Da je temu listu treba sodelovalcev, to zna vsakdo, ako ga prebira le nekaj časa, ali če je sedanji novi sodelovalec za-nj sreča, to še nam ni tako gotovo, vsaj po njegovem prvem delu smemo reči, da ne kaže veliko na to.

Ta mož je bojda vojak, pa kakor se predstavlja sam, še je celo major in ime mu je plem. Pfister. In kaj je njegovo prvo delo, prvi članek v „Marbg. Zeitung-i“? — Nazadovanje nemštva v Avstriji, tak je nadpis članku in kdor pozna razmere v Avstriji, ve že iz tega do volje, ve torej, da možu ni resnica na sreci, ampak da mu hodi za hujskanje ter da mu je v to tudi neresnica dobra in ljuba tovarišica.

Mož je, kakor pravi, major in dokazuje iz zgodovine, da je svoje dni bila vsa Avstrija in še blizo cela Evropa nemška. Kjer torej sedaj niso več sami Nemci, tam so „pripustili“ — na nesrečo — druga ljudstva med-se in je torej sedaj najbolje, če jim kdo zopet pokaže vrata — ven iz Evrope“, to pa na ljubo Nemcem, pravim gospodarjem v Evropi. Tega sicer ne pričakuje mož od vlade na Dunaji, od koga pa tedaj? Tega ne pové očitno, toda vidi se mu, da pozna nekje drugje može ali more biti vlado, ki to že more in hoče dognati, vse pa se vé, da le o svojem času, med tem pa naj bode nemštvo samo na straži!

Tako kvasi mož skozi 225 vrst „Mariboržanke“ in človek, ko to bere, v resnici ne zna, ali je g. „major“ že bolj drzen ali bolj neveden, vsekako pa mu prisodi veliko dobre volje za hujskanje. Mi ne poznamo moža, ali po tem njegovem članku sodimo, da ni ali vsaj ni več v c. kr. službi, sicer pa je tak članek že tudi spričevalo in to tako, da zasluži mož po polnem — pokojnino, ako še je ne vživa. Doslej še je naša c. kr. armada vredna spoštovanja in v njej vrsti ga ni, ki bi dal svoje ime pod take vrste, kakor jih ima „Mariboržanka“ od majorja pl. Pfisterja. To je naša tolažba in ne dvomimo tudi o tem, da se ta „major“ ni učil zgodovine na c. kr. šolah, sicer pa je on v njej — tuje, neveden in zloben ob enem: mož si natika navlaš velike, črne očali na svoj „nemški“ nos ter vidi zato v resnici vse črno, pri tem pa hoče, naj še postane tudi bralcem vse tako črno ali kakor on pravi, poraznemčevano.

Upamo pa in tudi lahko vemo, da mu v tem ne pomaga nič tudi „nemški bog“, naj ga še s tako silo kliče na pomaganje. Ubogi „major“, potreba mu je v resnici pomilovanja!

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

E. V očigled obče priznani potrebi primernega berila za našo šolsko mladino je vodstvo osnovalo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo tako zbirko primernih spisov, a iz raznih razlogov je to zastalo. Slavna „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ obrnila se je bila do nas, naj se mi, ker spajamo v svoji družbi vse potrebne pogoje, lotimo tacega podjetja. Vodstvo je pretresalo to resolucijo in — akopram si je bilo v svesti, da se v ideji vse lepše vidi, nego je pa v dejanji, — vendar sklene vstreti tej želji, ter nadaljevati knjižnico. Zbog tega pa se je meseca avgusta 1889 v posebni okrožnici št. 781 zglasilo pri vseh podružničnih načelnistvih z vljudno prošnjo, naj bi v svojem okrožji poiskala takih poverjenikov, ki bi s požrtvovalno ljubeznijo hoteli prevzeti razpečavanje društvenih spisov. V olajšanja tega posla dalo je natisniti posebne vpisne pole na knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda ter jih poslalo vsem podružnicam. A žal, da uspeh dosedaj ni ugoden, kolikor se tiče skupička, ker družba si hoče zagotoviti le založnih in upravnih stroškov brez ozira na kak dobiček. Da bi to podjetje imelo še varnišo podlago, neko glavnicico za izdavanje dobrih spisov, zaprosilo je vodstvo osobito iz tega obzira preslavni kranjski deželni zbor in veleslavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljanskega. Ta dva visoka zastopa sta uslišala vodstveno prošnjo in slavni deželni odbor je naznanil z dopisom dne 20. decembra 1889 št. 9481, da je visoki deželni zbor družbi dovolil za leto 1890 podpore 1000 gold. in slavni mestni magistrat z dopisom dne 13. marca 1890 št. 2170, da je občinski svet v isto svrho podelil 400 gld. v dveh obrokih. Vodstvo se je potrdivši prejem hvaležno zahvalilo visokima korporacijama, ki tako blagodušno podpirata kulturni razvoj naroda slovenskega. Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda je narasla od lanske skupščine za dva snopiča. IV. njen zvezek opisuje slovenski mladini „Jnnake“ skoro zgolj slovenskega pokolenja, može in žene, ki so se skazali junake ali junakinje ter so se borili in krv prelivali za „vero, dom, cesarja“.

Peti zvezek je zagledal beli dan povodom odkritja spomenske plošče na rojstvenem domu vladike M. Ravnikarja, da se tudi naša mladina soznani s tem slovenskim pedagogom. Kritika se je v obče izrekla pohvalno. Ako vza-

memo v poštev, da se je razpečalo in razširilo po Slovenskem od „Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda“ I. zvezka krog 8000, od II. do 5000, III. 2000, IV. 3000 in V. zvezka do 2000 izvodov — torej skupno 20.000 izvodov, gospôda moja, smemo reči, da je družba — vkljub precēj velikim denarnim žrtvam — dosegla lep vspeh, osobito če pomislimo, ka se bodo — ker litera scripta manet — čitali njeni spisi, ko družbe več ne bo. Pri tej priliki si usoja vodstvo „Knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“ prav toplo priporočiti vsem načelnistvom, rodoljubom, duhovnikom, učiteljem, pisateljem itd. Ali zagleda več spisov beli dan, odvisno je od tega, kako se bodo razprodavali; s cela hvalne in zanimive tvarine takim zvezkom imam dosti v rokah.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Ameriške trte in njih vino.

V dobi trsne uši se piše in govori veliko o osodi naših goric in sploh ne gre ljudem v glavo, da jih nam utegne kedaj izmanjkati. To pa se izgodi gotovo, ako si ne priskrbimo že v naprej pomoči zoper škodljivko in ker je ne more človek vničiti, treba je oskrbeti si trsja, ki vzdrži napad uši. Tako trsje pa je doma le v Ameriki in čemo, nečemo treba nam jih bode in prav, če začnemo še o pravem času jih saditi v gorici. Ako to storimo, ne bode nas toliko strah trsne uši in če potlej tudi pride, ko bode ameriško trsje že na tem, da rodi, ne bomo brez vina.

Iz tega namena pa storimo najbolje, ako sadimo tako trsje, ki rodi grozdje in daje vino, ne da ga je treba cepiti. Strokovnjaki priporočajo izlasti York-Madeira, Othelo, Viala in Jacquez, ker te sorte dajo še precej obilno vina in kolikor toliko je vino dobro. Grozdje je pri teh sortah modro in se ve, da je vino potlej črno. Grozdja je na teh trslih veliko, samo eno je to, da je jagodje drobno in še precej mesnato. Zato ne priteče veliko vina, vsaj ne toliko, kolikor bi ga iz grozdja naših trsov.

Drugo je pa potlej to, da ima vino poseben okus in nekaj ga že poznamo iz naše izabelke. Pravi se mu lesiīji okus in spominja nekoliko na maline ali jagode, rastoče v vrtu. Ta okus ali more biti bolje duh, dopade se nekaterim, drugim pa je zopern, na vsak način pa kaže vino, da ni naše. Ako se grozdje hitro izpreša, ne preide veliko tega okusa v vino ali če postane vino staro in se v redu vselej pretoči, izgubi se iz njega, toda do cela ne. Na razstavi na Dunaji so letos skušali vino iz tega trsja in pravijo, da je prav dobro in g. dr. Geršak v Ormoži ga že ima več let pa diši vino njemu in tudi prodaje ga.

Po takem torej kaže, da sadimo iz početka take trse, ki rodé sami in potem, kedar bode prav, precepimo jih lahko z našim, žlahtnim trsjem. Ali še rečemo torej enkrat: začnite saditi ameriško trsje, dokler še ni uši v naših goricah. Lažje Vam bode to sedaj, kakor pa potlej, ko bode škoda že velika.

Sejmovi. Dne 21. novembra v Arveži, pri sv. Juriji na Ščavnici, pri sv. Juriji nad Taborom in v Svetin. Dne 22. novembra v Arnoži. Dne 24. novembra v Brezji pri Mariboru. Dne 25. novembra v Lučah, na Ptui. Dne 27. novembra na Bregu v Ptui.

Dopisi.

Iz Celovca. (O Einspielerjevi slavnosti.) Kakor se kaže, bode Einspielerjeva slavnost dne 26. t. m. velikanska, kajti ne samo iz Koroškega, tudi iz Goriškega, Kranjskega in Štajarskega obetajo rodoljubi, da se je hočejo udeležiti. Tako je tudi prav, kajti pokojni vodnik in učenik Koroških Slovencev, po vsem slovanskem svetu znani rodoljub, msgr. Andrej Einspieler je zaslužil, da se ga Slovenci hvaležno spominjamo. On se je sam neustrašeno nasprotnikom v bran postavljal, ko je bilo slovenskih rodoljubov na Koroškem še pičlo število in se ni imel na koga naslanjati. Vse puščice so takrat letele le na-nj; vse zabavljice, vse sovraštvo je sam nosil na svojih krepkih ramah; prestal pa je vse naskoke in danes že se kaže po širnem slovenskem Korotanu sad njegovega možatega, a neustrašenega delovanja in truda. Ne samo v deželnem zboru, ampak tudi v svojih političnih listih, ki jih je izdajal z mnogimi žrtvami, zagovarjal je politične in narodne pravice koroških Slovencev. Mi hodimo zdaj po njegovi sledi, po cesti, katero nam je že on, kolikor toliko uravnal. S svojo besedo v zborih, s svojimi spisi v „Miru“ je narod slovenski vzbudil, da se zaveda svojih pravic; nam je vsled tega delovanje olajšano, ker se lahko že naslanjamo na svoj narod, katerega vodi že veliko število rodoljubov, ki so prišli skoro vsi iz politične šole Einspielerjeve. Toraj imamo uzroka dovolj, spomin tega moža slaviti. Prihitite tedaj rojaki iz vseh slovenskih pokrajin dne 26. t. m. v Celovec, da slavimo skupno spomin moža, ki si je stekel za probujo slovenskega naroda na Koroškem nevenljivih zaslug!

Iz Ljutomerske okolice. (Naše razmere.) Zadnji dopis iz našega trga je dregnol v sršenovo gnezdo. Povedal je golo, če tudi žalostno istino. Mi okoličani opazujemo že več časa toto čudno izpremembo v našem trgu. Naši različni narodnjaki nemajo več tiste goreče navdušenosti za narod in njegove pravice, kakor

smo jo videli v prejšnjih letih. Kako ognjeno delavnost, kako gibanje, pa tudi kako možato odločnost ter neustrašenost videl si takrat. Z največo hvaležnostjo in z najglobljšim spoštovanjem spominjamo se tistih možakov, ki so nas neutrudljivo budili in dramili kakor: dr. Klemenčič, Zarnik in Lapajne ter še mnogo drugih. Kak razložek takrat in zdaj. Narodna stvar spi zdaj pozabljena v zadnjem kotu in dosti praha že leži na njej. Nekaj let še, in nikdo se nje ne bode več spominjal. Pri nas je že navada, da vsaka javna stvar nosi nemško „larvo“. Tako je tudi žalibože bilo pri otvoritvi železnice. Res je, da nas je okoličanov dosti privrelo. Videti pa smo morali s svojimi očmi, da je Nemec na naši zemlji prvi, da je nemščina imenitnejši jezik; slovenščina pa je v svoji hiši zadnja dekla. Slovenskih zastav nismo dobili do oči. Govori se, da so se naši voditelji pogovorili z nemčurji, da niti pruskim niti slovenskim zastavam ne bodo postavili. Tega vendar ne morem verjeti. Ali ima pruska zastava v Avstriji ravno tiste pravice, kakor slovenska? Ne morem verjeti, da bi se naši narodnjaki tako daleč spozabili. Na svojih tleh imamo svoje pravice, dane od večnega Boga ter potrjene od presvitlega cesarja. Čuvati si jih moramo z vsemi svojimi močmi proti vsakemu sovražniku pri vsaki in tudi pri najmanjši priliki. Kakor dozdaj, tako pač ne sme več iti. Nemčurji napenjajo vse moči, da bi nas vničili. Njihovo delovanje je tiho mirno, pa tudi složno. Vse uporabljajo za svoje namene. In ker je mlačnost na slovenski strani velika, tem hitreje širi se nemčurstvo po našem trgu. Celo po okolici bi že rado tu in tam pognalo svoje kali. Gospodje nemčurji naj bodo potolaženi, da v naši okolici niso ugodna tla za njihovo nepošteno in židovsko delovanje. Za danes prosimo svoje narodne voditelje, naj nas v tem hudem boji ne pustijo samih. Kaj hoče še tako izurjena vojska brez složnega vodstva, brez odločnih, neustrašenih voditeljev? Vi, ki ste osiveli v totem hudem boji, katere smo videli leta in leta v prvi bojni vrsti, postavite se drugoč pred nas, vzdignite zopet pozabljeno zastavo in peljite nas v vojsko za naše svete zakonite pravice. Narod vas prosi, narod vas kliče! Kakor jeden mož ustali bomo vsi ter šli za vami in izdajalca ne bo med nami.

Iz Vuhreda. Na vernih duš dan, ko se po katoliškem svetu obhaja spomin naših rajnih bratov in sester, ki so se preselili v večnost, bilo je v tukajšnji župniji letos prav živahno gibanje. Dopoldne je bila navadna služba božja za večni blagor pokojnih farmanov in vernih duš v vicah, popoldne pa se je na pokopališče pomikala neizmerno dolga procesija, ki je k zadnjemu počitku spremljala daleč okoli znanega premožnega dobrotnika, očeta Franca

Pahernik, kateri je vsled opešanja telesnih moči dne 31. oktobra okoli polnoči v 85. letu svoje starosti dokončal pozemeljsko potovanje in se preselil v večnost. V ponedeljek okoli 2. ure popoldne zbrala se je od blizo in daleč obilna množica pred hišo pokojnega in je njegovo v trdni z venci okinčani krsti počivajočo truplo, s prižganimi voščenimi svečami v rokah, spremljala v cerkev. Ondi je v kratkih potezah slavnoznani govornik č. g. Ribniški župnik v prostorni natlačeni hiši božji navzočim narisal izgledno življenje pokojnega, ki je vedno bil zvesto krščanskega mišljenja, se po krščansko pripravil na smrtno uro, in si s svojo dobrotljivostjo postavil neumrljiv spominek, ter je dušo rajnega priporočil pobožni molitvi zbrane množice. Po skončanem „Libera“, odpetem od 12 č. g. duhovnikov, ki so se sešli iz peterih dekanij naše škofije, prenesla se je krsta na pokopališče, kjer se je zapela navadna pesem za slovo, in hladni grob je sprejel telesne ostanke rajnega. Bil je pokojni zares veliki dobitnik na vse strani, kajti le z njegovo darežljivostjo se je zamogla pozidati krasna nova cerkev, v katero je rad zahajal, dokler so mu telesne moči pripuščale. Pred nekaterimi leti izročil je tukajšnjemu župnijskemu predstojništvu 1000 fl. za ustanovo, da se s 5 % obrestmi vsako leto ob božiču revnim šolarjem nakupuje obleka in obuvalo. Pomagal je tudi rad iz denarne zadrege marsikateremu gospodarju, da si je ohranil svoje posestvo, in si sčasoma opomogel, ko so se gospodarske razmere izboljšale, zato so pa tudi tukajšnji srenjčani imeli spoštovanje do njega, in je posebno uplivu Pahernikove familije pripisovati, da se volitve v tem kraju zvršijo v katoliško-narodnem duhu, ker volilci poslušajo modra nasvetovanja svojega dobitnika. Naj mu tedaj usmiljeni Bog dodeli, da, kakor je njegova dobrotljivost bila priznana od svetlega našega cesarja, in odlikovana z zaslužnim križcem, ter je pokojnega ime nad vratmi zagreda tukajšnje cerkve zapisano z zlatimi črkami, se tudi njegovo ime zapiše v bukve večnega življenja.

Iz Ptuj. (Dijaška kuhinja.) Za tekoče šolsko leto 1890/91 so nastopni p. n. častiti dobitniki darove poslali: G. Bezjak Fr., učitelj pri sv. Križu pri Slatini 6 fl., g. dr. Čuček Josip, odvetnik v Ptui 30 fl., g. Raisp Ferdo, umir. oskrbnik grof. Herberstajnske 10 fl., g. dr. Horvat Tomaž, odvetnik v Ptui 5 fl., vlč. g. Meško Jakob, knezoškofijski duh. svetovalec in župnik pri sv. Lovrenci v Slov. gor. po č. g. Majcenu 10 fl., sl. družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 30 fl., č. g. Črnko Marka vikar v Ptui 1 fl. 5 kr., č. g. Bratuša Alojz, beneficijar v Ptui 1 fl. 5 kr., č. g. Šalamon Frančišek, mestni kaplan v Ptui, 1 fl. 5 kr., č. g. Majcen Ferdo, veroučitelj v Ptui, 1 fl.,

g. Cilenšek Davorin, prof. v Ptui 1 fl., č. g. Slekovec Matevž, župnik pri sv. Marku pod Ptujem 5 fl., vlč. g. Suta Ruprt, dekan v Zavrču 10 fl., č. g. Meško Davorin, župnik v Kapelah pri Radgoni 5 fl., č. g. Grabar Miha, umir. župnik pri sv. Urbanu v Slov. gor. 2 fl., na primiciji č. g. Strakla Mateja pri sv. Križu pri Ljutomeru se je nabralo 3 fl. 60 kr., gosp. Kranjc Vekoslav, notarski kandidat v Ormoži, 1 fl., g. Mikl Alojz, trgovec v Ormoži 5 fl., g. Pernet Štefan, koncipijent v Ormoži 1 fl., g. Ferencak Frančišek, respicijent v Ormoži 50 kr., g. Porekar Anton, nadučitelj na Humu 1 fl. Vsem blagim dobitnikom in iskrenim prijateljem mladine izrekamo prisrčno zahvalo in stoterni: „Bog plati!“

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Pri c. kr. vladi na Dunaji se posvetujejo te dni o novi pogodbi naše države z nemško gledé na colnino. Ta pogodba je sila važna in zato želimo, zaj jo dobijo pravi, avstrijski možje v roke, sicer bode iz nje škoda za našo državo na več strani. — Minister za uk in bog očastje, baron Gautsch poizveduje, odkod da kje prihaja to, da se v novem času sliši večkrat o samomorih učencev, izlasti še po večjih mestih. Ni pač treba tukaj veliko poizvedovanja: slaba, nekrščanska vzgoja, g. baron, ta je edino kriva tacihi samomorov, dajte je več v šole, več v hiše! — V občinskem svetu v Gradci so sklenili prošnjo do c. kr. vlade, naj dobi mesto več poslancev, 6 v deželnem in 3 v drž. zboru. Doslej jih je v prvem četvero, v zadnjem pa dvoje in nam se zdi, da jih je za mesto dovolje, posebno če primerimo njih število s številom poslancev iz kmečkih volilnih okrajev. — Po nemškem Štajarji je dobilo društvo „Südmark“ v zadnjem času več novih podružnic, vendar pa še jih je vročkrvnim mladičem, ki imajo društvo v rokah, vse premalo. — Koroški dež. predsednik, baron Schmid-Zabierow je zatrdil v dež. zboru z vso resnobo, da se slov. prebivalec po deželi ne godi nikjer krivica gledé na ljudske šole ter je torej posl. Einspielerja pritoževanje se ve, da le natolcevanje dež. šolsk. sveta v Celovci. Bilo bi to že prav, ko bi bilo v resnici vse tako v redu a žal, da imamo še mi o tem vse drugo prepričanje. — Dež. zbor v Celovci sodi, da je v deželi še vse premalo zdrajnikov in prosi torej vlado, naj pripravlja ustanov za dijake, ki se čejo izučiti za zdravnike. Prav, toda to je dolga pot in daje po vrhu še malo upanja, da pride tako več in dobrih zdravnikov v deželo. — Mestni zastop v Ljubljani je sklenil delati na to, da dobi mesto novo slov. višjo šolo za dekleta; če sodimo ta sklep po njegovih besedah, ne dobi še mesto take šole v kratkem

in težko, če še v petih letih. — Kranjska c. kr. kmetijska družba obhaja prihodnje leto svojo 125letnico in priredi zato veliko deželno razstavo. — Dež. zbor za Primorje računi za prihodnje leto, da mu bode blizo 130.000 fl. primanjkljaja, denar pa misli dobiti iz doklad, kakor so že doslej v navadi, potem pa tudi iz višje naklade na žganje. — Iz Trsta je moral oditi znani petardovec, Ugo Polli; nekateri laški gospôdi pa to ni po volji, da mora od njih tako „zaslužni mož“. — Iz Zadra v Dalmaciji se poroča, da se je ondi razbila neka ladija ter je našlo 56 ljudi in 134 živali grob v morji. — Hrv. sabor v Zagrebu je sklenil postaviti o kaznovanju vojaških beguncev in taci ljudi, ki bi koga napeljali, naj bi se odtegnili vojaštvu. — Ogerski minister za uk in bogočastje je predložil v drž. zboru načrt postave, vsled katere se naj napravijo po občinah „otroški vrti“ in sicer na stroške občin samih. Take postave pač ni treba, po vrhu pa je še draga in še je za nemadarske otroke čisto posebej nevarna, kajti govoriti jim bode v teh vrtovih le madjarski.

Vnanje države. Sv. oče Leon XIII. so dovolili, da smejo zgodovinarji iz vseh katol. držav, če jih je volja, od časa do časa priti v tajno shrambo listin, ki se nahaja v njih palači ter zajeti iz njih zgodovinskih vesti. Do 60 mož ima ondi prostora ob enem, okoli božiča jih pride pa največje število. — Prihodnjo nedeljo so po vsej Italiji volitve v drž. zbor, sedaj je menda gotovo, da zmaga pri njih še stranka Crispija, najbolj zato, ker dela društvo framasonov na vse kriplje za njo, druge stranke pa niso jedine. Sedaj biva Crispi in njegovi tovariši v Turinu, najbrž ga je pač ondi treba, da pridobi volilce za svojo stranko. — V mestu Lille na Francoskem se vrši te dni velik shod katol. mož in je o stanju delalcev po tovarnah, katerih je v onih krajih sila veliko, v prvi vrsti govorjenje. — Angleška vlada je prepovedala društvo „narodna zveza“ pri Irlih, to pa zato, ker je nevarno za življenje angleških graščakov. — Ker je Holandski kralj zbolel na umu, prevzela je kraljica mesto njega posle vlade in je že prisegla na ustavo. — Nemški minister za poljedelstvo je odstopil in prevzel je njegovo mesto pl. Heyden, doslej ces. namestnik v Frankobrodu. Sprememba nima političnega pomena. — Cesar Viljem je v svojem govoru do pruskih dež. poslancev rekel, da ni nobene nevarnosti sedaj za vojsko v Evropi. — Po Rusiji se prikaže sedaj tu, sedaj tam kako znamenje, da še je ondi do volje nihilstov. Celo caru je prišlo pismo v roke, ki ga opominja, naj vpelje ustavo t. j. da ljudstvu pravico voliti si poslancev in po njih delati pri novih postavah. — Carjev namestnik v Varšavi, general Gurko ostane na

svojem mestu in car mu ne da slová, kakor bi rada neka ruska gospôda. — Bolgarsko ministerstvo se je dopolnilo ter sta vstopila dva nova ministra v vlado, oba sta prijatelja kneza. — Srbska vlada je predložila skupščini, drž. zboru, načrt postave, vsled katere lahko vlada zatre liste, ako se zagrešijo v nekaterih rečéh. Doslej ji pa to ni bilo mogoče. — Francoska republika je s sultanom v Dahomeji, v Afriki, sklenila mir in je dotično pismo že podpisano. — V srednji Ameriki je zopet vojska med dvema republikama, Hordura in Tegucialpa. — V Argentiji tudi vre in nova vlada ne zna, kje da naj počné odpravljati nereda. Najhujši neredi pa so v drž. kasah, v katerih ni denarja, da-si stoji na papirji, da ga je toliko in toliko v njih. Kjer ni vere, tam ni vesti in ni zvestobe.

Za poduk in kratek čas.

O „zlodjevi pušči“.

(Pravljica iz Slov. Goric.)

Gori od cerkve sv. Benedikta začne se kmalu na severni strani gozd, skozi katerega se vije vozna cesta. V tem gozdu je takó imenovana „zlodjeva pušča“, o kateri se pripoveduje na slednja pravljica. Posestnik zemljišča je vozil enkrat k mlinu, ali ko se je domú vračal, ni opazil, da je zadelj na vozu, ali kakor pravimo na „repici“, sedel možic z rudečo kapico in z zelenimi hlačicami. Pripelja ga torej nevedoma domú. Ko nosi vreče z moko z voza, zmuzne se hudiček z repice in plane v hišo ter se vsede ponosno, meni nič tebi nič, v kot na peč, in se na nikakšni način ne da več spraviti z nje. Sicer kmetu nič žalega ni storil, vendar mu je bil velika nadlega. Dajati mu je moral vsak dan ob določenem času na peč jesti, tudi južine ni odpustil kmetu; se ve, da je moral vse biti tečno in dobro, najrajši je grdi hrust jedel meso in gibanice; za kako zelje, juho in krompir pa ni veliko maral. Ako je kaj tacega dobil, skremžil je grdo peklenščak svoj obraz in kmeta hudo pogledal. Tudi črni kruh mu ni šel v slast, dobiti je moral belega. Pil je najrajši dobro vino starino; k sreči je posestnik ga imel še nekaj sodov v kleti. Jabelčnice spaka ni maral, vode celo ni pogledal, jednako se mu je tudi Benediška slatina pristudila. Vse to je moral kmet dajati gori na peč, ker se možic ni potrudil doli, ampak si je pustil tako „visoko“ streči. Minolo je nekaj časa. Kmet bi se že silno rad rešil tega nepovabljenega gosta. Neki dan ga vpraša, kaj želi imeti enkrat za vselej, ako zapusti hišo njegovo? Rudečokapec odgovori: „Suknjo mi daj in takoj grem!“

Kmetič je popraševal izkušene ljudi po

svétu. Svetovali so mu, da naj prišije na suknjo kosčke vsakovrstne tkanine in suknine. Res našel je precej lepo število raznih kosčkov in prišije jih na suknjo ter ponudi hudobcu na peč, ali ta jo je razjarjen pognal v kmetiča nazaj. Kmet vendar ne obupa ter še več sort poišče doma in tudi pri sosedih. Končno je bilo vendar zadosti.

Neki dan mu kmetič zopet ponudi suknjo, olepotičeno z različnimi cunjami. Hudobec na to strašno skremži obraz, skoči raz peč in švigne skozi duri na plano.

Od onega dne pa ni bilo miru v onej hiši, ker je hudobec privzel deset drugih pomagačev ter so strašno razgrajali po noči v hiši in okoli hiše. Ko oni posestnik umrje, ne upa si nikdo kupiti posestva v celi fari sv. Benedikta. Takó je postalo lastnina graščiska. (Konec prih.)

Smešnica 47. Znanega tatú vpraša sodnik, ko ga dobi že Bog zna, katerokrat pred sebe: „Mož, kaj pa je vendar uzrok, da se Vi ne poboljšate in ne pustite tatvine?“ „Oj“, odvrne tat, „oj žlahtni gospod, jaz dobim še le vsako leto nov uzrok, ne pa, da izgubim katerega!“ „Kako to?“ čudi se sodnik. „To“, reče tat, „to je lahko. Moja žena mi prinese pač vsako leto otroka, kruha mi pa nihče“.

Razne stvari.

(Imenovanje.) Kakor se poroča, imenovan je g. dr. Adalbert Gertscher, svetovalec c. kr. nadsodnije v Ljubljani, za predsednika c. kr. okrožne sodnije v Celji.

(Plemstvo.) Graščak baron Dunaj je dobil čast rimskega grofa za-se in svoje naslednike ter je bil vsled tega v zasebnem zaslišanju pri sv. očetu Leonu XIII. G. rimski grof je na slov. Štajarji na glasu dobrega kristjana in slov. ljudstvu pravičnega moža.

(Iz dež. z bora.) Štajarski dež. zbor je imel doslej že 18 sej in smo mi o njih že poročali, kolikor je bilo za naše razmere potreba. Samo iz zadnjih treh sej pa še dostavimo sedaj to-le:

— V seji 16. dne 15. novembra je vprašal poslanec dr. Dečko c. kr. namestnika, zakaj da sta pri shodu ljudstva v Rožnem dolu pri Mali nedelji bila le dva žandarja, ne pa tudi kdo izmed uradnikov c. kr. okr. glavarstva v Ljutomeru. Da bi bil tak navzoč, ne bilo bi prišlo more biti do tega, da sta dva človeka, sicer na glasu miroljubnih mož, prišla ob življenje. V isti seji se je sklenilo, da se nastavi v pomoč dež. odbora posebno svetovalstvo gledé na krajevne železnice.

— V seji 17. dne 17. novembra je odgoril ces. namestnik, baron Kübeck na interpelaciji dr. Radaja o volilnih komisijah in posl.

dr. Starkel je vprašal, zakaj se ne dovolijo nemške pridige pri Šentilji v slov. goricah, češ, da jih tam ljudstvo zahteva. Predlog poslanca Jermana, da se odpravi postava gledé na lovske karte, ni našel v dež. zboru potrebne večine, predlog posl. Hagenhoferja, naj se sklene nova postava o lovski pravici pa se je izročil dež. odboru, da poroča dež. odboru o njem prihodnje leto.

— V seji 18. dne 18. novembra se je odobrilo sklep računa o štaj. zemljišni odvezi za leto 1889. Zatem se je sklenilo, da dovoli dežela skozi tri leta po 15.000 gld. za vravnavanje Drave od Maribora doli do Središča in je ces. namestnik obljubil, da dovoli država enako svoto v isti namen od leta 1891 do 1894. Poročal je o tem predlogu posl. dr. Radaj.

(Sedmi shod) katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem se vrši dné 26. novembra v Celovcu v veliki dvorani gostilne pri „Sandwirthu“. Začetek je ob 1½3. uri popoldne. Vrsta govorov: Nagovor predsednika, poročilo o delovanju deželne zbornice, o ljudskem štetju, o političnem položaju in o prihodnjih volitvah v državni zbor, poučni govor o gospodarstvu in razni nasveti. K temu shodu so uljudno vabljeni vsi udje političnega društva in tisti slovenski rodoljubi, ki se želijo zborovanja udeležiti in smejo z dovoljenjem odbora od udov upeljani biti. Ženstvu vstop k shodu ni dovoljen. Odbor.

(Domoljubje.) Č. g. Flor. Kleine, dosluženi profesor in župnik v pokoji, je odstopil posojilo 100 gld. na korist „tisk. društvu“ v Mariboru. Bodi mu za-nj domoljubna zahvala.

(Podružnica „družbe sv. Cirila in Metoda“) se bode že v nedeljo, dne 23. novembra 1890 osnovala v Škoflji vasi pri Celji v gostilni g. Valentina Koželj s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav došliih gostov in udov; 2. Volitev predsednika in odbornikov; 3. Razni nasveti; 4. Sprejem novih udov; 5. Prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi vse somišljenike najuljudnejše

Osnovni odbor.

(Iz Celja) se nam poroča, da se tam ljudje le čudijo temu, da je župan dr. Neckermann zagovarjal v dež. zboru večje kazni pri prestopkih zoper redarski red, ki velja doslej v tem mestu. Mi smo o tem svoje misli že v zadnjem listu razodeli, ne vemo pa, zakaj da se čudijo ljudje pri g. županu gledé na njegov predlog o večjih kaznih. Sicer pa je skorej gotovo, da vlada v tem ne pritrdi sklepu dež. zbora.

(Pobožnost.) „Prvi petek vsacega meseca božjemu Srcu Jezusovem posvečen“ — tak je naslov drobni knjižici, katero je spisal vlč. g. Miha Lendovšek, župnik v Makolah, izdala pa družba sv. Mohorja v Celovcu. Dobi se zvezek po 15 kr. pri g. spisatelji v Makolah, —

„Obhajilne pesmi“ dobé se pa le pri g. Ignaciji Hladniku, organistu v Novem mestu.

(Na vislicah) končal je dné 12. nov. 34letni Fr. Rabl, res pravi rabelj, doma v Ilcu na nemškem Štajarji. Mož je usmrtil štiri osebe, pet jih roparsko napadel, osemkrat nalašč zažgal, kradel in goljufal pa brez števila. Bil je od sodišča obsojen v smrt na vislicah, a prosil je pri cesarju pomiloščenja, toda cesarju se je po pravici zdelo hudodelstvo preveliko, zato mu ni uslišal prošnje.

(Nova železnica.) V Mariboru se sestavlja odbor iz veljavnih posestnikov in mestjanov v ta namen, da pripravlja vse to, kar je potrebno za novo železnico iz Maribora do Zelenega travnika. Ker bi ta železnica šla skoraj samo po krajih, kjer še prebiva slov. ljudstvo, zato priporočamo tudi našim gg. poslanecem, naj je ne pustijo iz oči, da-si ni, kakor stojimo sedaj, nič še misliti na njo. Mogoče pa je vendar, da jo še kedaj dobimo.

Loterijne številke:

Trst 15. novembra 1890	3, 39, 50, 78, 48
Linc „ „	31, 44, 4, 86, 30

Za prijatelje citer!

„Pomenik južno-slovanskih popevkah“. Knjiga od 64 strani zadržuje 72 pesmi vseh južnih Slovanov, ubranih za citre. Cena knjigi je 1 gld. 80 kr. Za pošto ima se priposlati 15 kr. več. Naročbe naj se pošiljajo

Josipu Sorga,
v Zagrebu.

2-2

Novo stavljena hiša,

eno uro od Maribora oddaljena, je na prodaj. Če kdo želi več polja in travnikov ali lesa, dobi vse po nizki ceni in po ugodnih pogojih. Več pové upravnistvo „Slov. Gosp.“ 2-2

V službo se išče zanesljivo dekle, katero malo kuhati zna. Kde? pové uredništvo „Slov. Gosp.“ 2-2

Izšla je ravno kar knjižica:

„Národne legende“ za slov. mladino.

Nabral, izdal in založil Anton Kosi,
učitelj v Središču. 3—3

To je najnovejša in prva zbirka narodnih legend ali pobožnih pripovedk, ki hrani v sebi mladini, pa tudi odrastlim primerno, prikupno in podučljivo berilo. O delcu, kojega sta do sedaj že dva zvezka zagledala beli dan, izrazili so se vsi slov. listi prav pohvalno in sedaj prelaga se celo na češki jezik. — Dobiva se pri izdajatelju v Središču, v knjigarnah Andr. Platzer-ja v Mariboru in J. Glontinija v Ljubljani po 20 kr. iztis.

Razglas.

Gledé na ukaz finančnega ministerstva z dne 25. maja 1890, razglašen pod štv. 101 drž. zakonika, o priznavanju pristojbinskemu namestku podvrženega premičnega imetja za peto desetletje t. j. za čas od 1. januvarija 1891 do konca leta 1900 se s tem naznanja, da se morajo priznanice o premičnem in nepremičnem imetju, potem o pristojbinskemu namestku podvrženih užitnih pravicah (pravica do lova, ribarstva, mlinarstva, krčmarstva, cestnine, brodnine itd.) po določilih navedenega ukaza posebej, in sicer po stanji imetja od 1. januvarija 1891 sestaviti in vsaj do 30. aprila 1891 pri dotičnem c. kr. finančnem okrajnem ravnateljstvu vložiti. V istem roku treba je tudi izkaze o imetju, ki je postalo še le po 1. januvariju 1891 pristojbini podvrženo, oddati.

Naglašá se pri tem, da se bodo le take priznanice sprejemale, katere so na tiskovinah z navedenim ministerskim ukazom vpeljanih, sestavljene. Te tiskovine morejo se pri vseh c. kr. davkarijah, in sicer obrazci A₁, A₂, A₃ in B po 1½ kr., obrazec C po 2½ kr., za jedno polo dokupiti.

Da se rok za vložitev priznanc do konca aprila 1891 naj vestno drži, mora se tem bolje priporočiti, ker bi se vsled § 24. omenjenega ministerskega ukaza v slučajih, ko bi kdo priznanice opustil ali prepozno oddal, § 80. pristojbinske postave z dne 9. februarja 1850, v to obračati moral, da se pristojbinski namestek za celih deset let v dvojnem znesku odmeri in tirja, ako dolžnik ne stopi poprej iz užitka, katerega ali ni bil ali pa prepozno priznanil.

Slednjič še se posebno na to opozarja, da se mora zaradi prikritja ali krivega priznanja predmetov, ki jih je priznaniti, vsled § 84., štv. 3 pristojbinske postave z dne 9. februarja 1850, po kazenski postavi o dohodarstvenih prestopkih postopati.

C. kr. finančno deželno ravnateljstvo
v Gradcu, dne 9. oktobra 1890.

Na prodaj!

Novozidan hram pri Mariji D. v Brezji na okrajni cesti s 3 hišami, 2 kuhinjama, 2 kletmi, blizu 4 oralov njive, lesa in travnika pri lastniku J. W. Več se izvé v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. 5

Lepa jabolčna drevesa

4—5 let stara najboljših vrst, priporoča več tisoč po nizki ceni Jože Janežič na Bizeljskem pri Brežicah. 9-25

Mašnika,

ki je v stalnem ali začasnem pokoji, želijo dobiti k podružni cerkvi sv. Petra v Bočni. Več se pozve pri ondotnem županu ali pri č. gosp. dekanu v Gornjem gradu. 1-3

Nov harmonij

s 5 oktavi, krasno delo in prijeten glas, se odda zavolj pomanjkanja prostora. Natančneje se izve pri upravištvu tega lista. 2-3

Na prodaj

imam najlepših in najboljših poletnih, jesenskih in zimskih buternih **hrušek**, izbranih najboljših baže. Od 5—6 let starih, 2 metra visokih. Cena je komadu 45 kr.

Mihael Vizjak,
posestnik v Storah.

2-3

Obstoji od leta 1876.

Jožef Kregar, mizar

25 Gosposke ulice v **Mariboru** Gosposke ulice 25
priporoča p. n. plemstvu in visoki gospodi

veliko zalogo pohištva lastnega pridelovanja za spalnice, obednice in salone
po najnižji ceni, pri solidni postrežbi.

Na zahtevanje napravim tudi pohištvo
po načrtu in za vsaki stan. 5-14

Ceniki in nariski po zahtevanju brezplačno in franko.

Starih in novih vinskih drož

kakor tudi

snažnih tropin

kupi vsako mero

5

R. Wieser, žganjarija v Hočah.

Potrebno za hišo in pisarno.

tiskarni sv. Cirila
v **Mariboru**

je ravno izšel in se dobi

Slovenski koledar
1891.

za steno.
Cena 20 kr., po
pošti 5 kr.
več.

Tiskan v treh barvah.

Oznanilo.

Tukaj ustanovljena, od c. kr. namestnije dovoljena

Zastavnic v Mariboru,

poprej **Konstantin Wögrer-jeva**, je sedaj last

Adolf-a Zwetler.

Zastavnica, katera ima dostojen zaklad, da posojila na **vrednostne papirje, dragocenosti, reči vsake vrste, blago** itd. po najugodnejših pogojih vsaki uradni dan: **ponedeljek, sredo, petek in soboto** (razun praznikov.)

Maribor, grajski trg štv. 7.

1-3